

ITALIANISTICA

Anversa, il 19 novembre 1990.

Caro Raffaele,

Con un vergognoso ritardo, dovuto a vari motivi - corsi, congresso in Canada, ecc - e per cui ti prego di volerci scusare, ti scrivo solo ora per ringraziarti della tua squisita gentilezza in tutto. Ovviamente parlo anche a nome del maestro Schrooten, dell'avvocato, di mia moglie Josiane e di tutti i ragazzi. Tutto è andato benissimo in questo convegno, dalle lasagne di Brambilla alla coppa di Lecco che domina la sala di prova del nostro coro, dall'Ave Maria di Desprez al canto collettivo in Basilica.

Dal punto di vista musicale è stato per noi un momento di presa di coscienza su quello che possiamo e quello che abbiamo ancora da imparare. Il carro con il nostro eroe Brabo è stato premiato grazie alla sconfinata benevolenza della giuria ed è stato più che altro un momento di divertimento per i ragazzi che, grazie a Dio, non sono dei robot del canto [roboti cantores, mi viene quasi da dire]. La tua iniziativa è un bellissimo esempio di come si possono armonizzare canto e svago.

Ti mando come ricordo quest'articolo pubblicato su un nostro quotidiano nazionale di alta diffusione nella provincia di Anversa. Vi dico, fra altre cose scritte nel nostro incomprensibile olandese, che il livello di organizzazione di un convegno come questo si può dedurre dal grado di calma esibita dall'organizzatore, aggiungendo che tu sei rimasto olimpico durante tutto il convegno. Grazie di tutto e speriamo a presto.

Walter Geerts
Eekhoornlei 56
B-2900 Schoten
Belgio

6570367

Tuo,

Walter

Drukke dagen voor Antwerps Kathedraalkoor

Het einde van de vakantie en het begin van het nieuwe schooljaar zijn bijzonder druk geweest voor het Antwerps Kathedraalkoor.

Op 27 augustus waren de zangers in de Sint-Martinuskerk te Maastricht uitgenodigd om de erlijk plechtigheid van de verjaardagsvaart op te luisteren; dit keer thematisch rond Psalm 122 was opgebouwd: om, laten wij gaan naar het huis van de Heer".

Het palet van de interpretaties van Gregoriaanse versies tot de 19e eeuwse composities van De Vocht, Van Nuffel, Strategier en Vocht. Het Chorum Curren uit Sittard bracht nog andere versies.

Bisschop Paul Van den Berghe is mede getuige van het warme plaus dat het koor... uitgeleide ed. 's Anderendaags om 6 uur de ochtend moest iedereen meers in Zaventem paraat aan om de reis naar Lecco aan te Comomeer aan te vatten.

In Lecco werd van 28 augustus tot 2 september voor de derde maal het "Convegno Europeo dei Cantores - Giuseppe Zelig" georganiseerd. Het Comoer mag dan al een van de meest idyllische plaatsen van Italië zijn, de streek rond het meer is industriëel sterk geëxploiteerd kan op die manier, dank zij intensieve sponsoring, deze internationale koorfestivals aan de oever ontvangen.

Reputeerde deelnemers

Vaast het Kathedraalkoor onder de leiding van kanunnik Jan Broonen waren op dit koortreff ook uitgenodigd: het excellente Tsjechische meisjeskoor uit Kralove, de zeer overtuigde "Petits chanteurs de Ste Anne-d'Arc" uit Nancy en de oud hoogstaande "Würzburger Mensingknaben" onder leiding van Siegfried Koesler, tevens internationaal voorzitter van de

"Foederatio internationale Pueri Cantores". Uit Italië kwamen de koren van Merano en Trieste en Nederland stuurde de jongens van Elburg en Oldenzaal.

De ochtenden van deze intense vierdaagse waren gevuld met de uitvoering van de opgelegde polyfonische stukken door koren afzonderlijk en de repetitie van de collectieve stukken voor de liturgische diensten.

's Avonds was er ofwel een evenement in Lecco zelf, ofwel een optreden in een van de omliggende schilderachtige plaatsjes, telkens druk bijgewoond door muziekminnende Lombarden.

Iets unieks

Een koorfestival als dit heeft iets unieks, als je wandelend uit geïmproviseerde repetitiesalen

in de vier hoeken van de stad glasheldere stemmen hoort opstijgen, soms bruusk onderbroken door een naar perfectie strevende kapelmeester, die weet wat het Ave Maria van Josquin des Prez kan worden.

Kenmerkend is ook de gastvrijheid van de Italiaanse families, die met grenzeloze toewijding de aan hun zorgen toevertrouwde snaak verwennen.

Het organisatieniveau kan je bij dit soort gebeurtenissen afleiden uit de graad van kalmte, waarmee de verantwoordelijke rondloopt: Raffaele Colombo bleef onverstoord.

Op de sponsors te plezieren waren alle koren uitgenodigd om een legende uit hun stad van oorsprong op een wagen uit te beelden.

Het Kathedraalkoor voerde

Brabo en Antigoon als wagenspel op en dat kon dank zij de medewerking van het Antwerpse stadsbestuur, de KNS en publiciteit Bernaerts.

Aan het uitbeelden van de legende was een wedstrijd verbonden en de beker voor de vierde prijs prijkt nu in het Choraelhuis in de Jodenstraat. Niet slecht, als men rekening houdt met het feit dat andere koren vergezeld waren door een equipe gespecialiseerde stadsarbeiders.

Met de laatste Sabenavlucht uit Milaan kwam het Kathedraalkoor zondagavond in België aan, waar de uitnodiging van de Koningsfeesten lag te wachten om op 's koningsverjaardag de vorst muzikaal te verrassen.

En nu moet nog maar eens iemand beweren dat een koor naap geen druk leven heeft.

Het Antwerpse Kathedraalkoor in het Italiaanse Lecco tijdens de optocht, waarin de koren werden voorgesteld.

Paisaje para un mundo en armonía

JUAN CARLOS VILLACORTA

LA primera página de «I promessi sposi», de Manzoni, se abre sobre el paisaje de Lecco, orillas del lago de Como. La extensión de agua, ora como un estanque, ora como una ría, ora como un brazo de mar entre una cadena de altas montañas; «un espectáculo desde todos los puntos», observa literalmente el propio Manzoni.

Acabo de vivir sobre el terreno ese paisaje.

Lecco es una serrería y un lugar de tránsito orilla de un más allá. Ese más allá son las nieves suizas, como nos diría Marisa Riva, una experta en temas de turismo. «Ferro iter aperiendum est», dice el dicho latino.

Pues bien, en Lecco se celebraba el III Convegno Europeo Pueri Cantores «Giuseppe Zelioli» que organiza una asociación musical titulada «Harmonía Gentium». En el fondo de la tradición de la polifonía sacra se reflejaban, como el anfiteatro de montañas en las aguas del lago, voces juveniles y espíritus concordes de Italia, Holanda, Bélgica, Francia, Alemania y Checoslovaquia, y tanta paz había en las aguas del lago como en la armonía de unas voces que parecían pregonar de algún modo la divisa de la noble y gentil empresa de la princesa Irene de Grecia, que dice «Por un mundo en armonía», y así en Lecco, provincia de

Bérgamo, en días de turbación, agitados por el fantasma de la guerra, unos niños de la Europa del mañana repetían su plegaria por la paz en la escritura de algunas de las más bellas páginas de la polifonía sacra de todos los tiempos, y la voz de un soprano solista, tan candorosa, alada y lírica, era como la vela de la pequeña embarcación que cruzaba, como una flor blanca sobre el agua, las horas últimas del sol de la tarde. La verdad es que hay en toda esta región una viva tradición musical cuyas escuelas primarias son las mismas parroquias, y así la mesa del despacho de don Marino Colombini, párroco de Garlate, localidad próxima a Lecco, en una diócesis en la que se mantiene intacta la liturgia ambrosiana, aparecía repleta de partituras y cuadernos de música.

El espectáculo del lago de Como, circundado de

montañas, es lo más parecido a una tarjeta postal, alturas de roca pura y dura, azules y nieve, pero yo retengo en mi memoria una pintura del «cuatrocento» que vi en la pared principal de un palacio de Garlate, del siglo XV, y que el profesor de Salamanca Marciano Recio, que me acompañaba, recogió en su cámara fotográfica. También la pintura aquella era música; pintura tierna y matinal, adolescente y refinada.

Pisenso que ese mundo en armonía por el que se afana la princesa Irene de Grecia tiene su música en la «harmonía gentium», que en Lecco, junto al lago de Como, y su derramada serenidad, parece revelar un alma clásica y una sabiduría aristotélica porque para Aristóteles la música era uno de los fundamentos de la educación ciudadana basado pitagóricamente en la aritmética.